

Apstiprināta tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem

No 2015.gada tiek ieviesta tiešo maksājumu reforma, un Ministru kabineta (MK) noteikumi par tiešo maksājumu piešķiršanas kārtību lauksaimniekiem nosaka atsevišķus tiešo maksājumu piemērošanas noteikumus. Tiešo maksājumu (TM) īstenošanas noteikumi galvenokārt ir noteikti ES regulās, un MK noteikumos paredzētas tikai īstenošanas nosacījumi jautājumos, kuros regulās ir paredzēts attiecīgs deleģējums dalībvalstij. Tādēļ valdība otrdien, 10.martā, apstiprināja MK noteikumus "Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem". No 2015.gada tiek ieviesta tiešo maksājumu reforma, un Ministru kabineta (MK) noteikumi par tiešo maksājumu piešķiršanas kārtību lauksaimniekiem nosaka atsevišķus tiešo maksājumu piemērošanas noteikumus. Tiešo maksājumu (TM) īstenošanas noteikumi galvenokārt ir noteikti ES regulās, un MK noteikumos paredzētas tikai īstenošanas nosacījumi jautājumos, kuros regulās ir paredzēts attiecīgs deleģējums dalībvalstij. Tādēļ valdība otrdien, 10.martā, apstiprināja MK noteikumus "Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem".

Noteikumi paredz, ka līdz 2020.gadam tiks īstenots vienotais platības maksājums, kas nodrošinās ienākumu atbalstu lauksaimniekiem. No šā gada tiek ieviests maksājums par klimata un videi labvēlīgu lauksaimniecības praksi jeb zaļināšanas maksājums ar mērķi palielināt lauksaimnieku ieguldījumu vides aizsardzībā. Gados jaunu lauksaimnieku maksājums tiks ieviests, lai veicinātu jaunu lauksaimnieku iekļaušanos

lauksaimniecības nozarē, kā arī tiks ieviesta vienkāršota mazo lauksaimnieku atbalsta shēma. Lai saglabātu piena, liellopu, aitu, kazu, sertificētu stiebrzāļu un lopbarības augu sēklas, sertificētas labības sēklas, sertificētu sēklas kartupeļu, vasaras rapšu, cietes kartupeļu, proteīnaugu, miežu, augļu un dārzeņu ražošanu, tiks ieviests ar ražošanu saistīts atbalsts.

Zaļināšanas maksājuma kultūraugu dažādošanas praksei noteikts dažādošanas periods no 15.jūnija līdz 31.augustam, kurā lauksaimniekiem jānodrošina kultūraugs vai tā atliekas uz lauka - prasības kontroles nolūkam, un noteikta kultūraugu deklarēšanas kārtība. Noteikumi noteic, kas ir aizsargājamie ekoloģiski jutīgie zālāji Latvijā, un kārtību, kādā tie identificējami. Ilggadīgo zālāju saglabāšanas prakses īstenošanai noteikti lauksaimnieku pienākumi situācijā, kad valsts līmenī tiks konstatēta ilggadīgo zālāju platības samazināšanās par vairāk nekā 3 procentiem. Ekoloģiski nozīmīgu platību saglabāšanas praksei noteikti ainavu elementi un zemes izmantošanas veidi, kuri uzskatāmi par ekoloģiski nozīmīgām platībām.

Lai saņemtu gados jaunu lauksaimnieku maksājumu, ir noteikts, ka maksājuma likmi par hektāru aprēķinās kā 25% no 2019.gada vidējās valsts TM līmeņa, kas veidos aptuveni 40 eiro. Gados jaunu lauksaimnieku maksājumu piešķirs par saimniecības pirmajiem 90 hektāriem. Noteikumi arī reglamentē nosacījumus juridiskajām personām, lai saņemtu šo maksājumu.

TM noteikumi paredz, ka mazo lauksaimnieku atbalsts Latvijā tiks īstenots kā saimniecības maksājums un to varēs saņemt lauksaimnieki, kuri piekritīs atteikties no vienotā platības maksājuma, zaļināšanas maksājuma, ar ražošanu saistītā atbalsta, tā vietā saņemot saimniecības maksājumu 500 eiro apmērā ik gadu. Lai saņemtu mazo lauksaimnieku atbalstu šogad un turpmākajos gados, lauksaimniekam jāiesniedz dalības iesniegums Lauku atbalsta dienestā līdz šā gada 9.jūnijam. Mazo lauksaimnieku maksājumu nepiešķirs tiem lauksaimniekiem, kuri mākslīgi būs radījuši apstākļus priekšrocību gūšanai, piemēram, izveidojuši saimniecību, kādu citu saimniecību sadalot mazākās.

Ražošanas saglabāšanai tiks ieviestas 13 dažādas ar ražošanu saistīta atbalsta shēmas, kuru piešķiršanas nosacījumi noteikti MK noteikumos. Svarīgi, ka viens no atbalsta saņemšanas nosacījumiem kādā no lauksaimniecības dzīvnieku atbalsta shēmām, ir izpildītas dzīvnieku identifikācijas un reģistrācijas prasības, tas ir, ievērots ir termiņš paziņojumu iesniegšanai par dzīvnieku piedzimšanu, pārvietošanu vai nāvi, ir ievērots termiņš dzīvnieku apzīmēšanai, vienmēr ir aktualizēts dzīvnieku reģistrs saimniecībā uz vietas un dzīvnieki ganāmpulkā ir apzīmēti ar krotālijām (ja nozaudēta viena krotālija, ir iespējams dzīvnieku identificēt pēc dzīvnieku reģistra).

TM noteikumi paredz arī vispārīgus nosacījumus, kas attiecas uz ikvienu TM shēmu. Noteikumi paredz, ka jebkādus TM par platību piešķir tikai tad, ja aramzeme ir uzturēta kultūraugu audzēšanai piemērotā stāvoklī un tās virsma ir līdzena, un tajā nav krūmu dzinumu, vecāku par vienu gadu. Par zālāju platībām var saņemt TM, ja zālāji ir

noganīti vai nopļauti un novākti līdz kārtējā gada 15.augustam. Vēlāks termiņš paredzēts aizsargājamiem zālājiem, zālājiem, kurus izmanto nektāra vai ārstniecības augu vākšanai un sēklaudzēšanā izmantotiem zālājiem. Par lauksaimniecības zemi varēs saņemt TM tikai, ja to pārsvarā izmantos lauksaimnieciskajai darbībai.

Atbalsta pretendenti, kuri iepriekšējā gadā būs saņēmuši TM vairāk nekā 5000 eiro un kuri darbosies kādā no nelauksaimniecības darbības jomām, kas noteiktas MK noteikumos, tiešos maksājumus nesaņems – to nosaka aktīva lauksaimnieka nosacījums. Noteikumi gan nosaka kritērijus, kurus izpildot, noteiktās nelauksaimniecības jomās iesaistīts atbalsta pretendents TM tomēr varēs saņemt.

Lauksaimnieka vienotā platības maksājuma daļai, kas pārsniegs 150 000 eiro, tiks piemērots 5% maksājuma samazinājums. Nosakot vienotā platības maksājuma daļu, kurai piemērojams samazinājums, no tās pēc lauksaimnieka lūguma varēs atņemt lauksaimnieka kārtējo samaksāto darba algu un darbaspēka nodokļus, saistītus ar lauksaimniecisko darbību. Minētās izvēles gadījumā lauksaimniekam būs jānodrošina atsevišķa darbinieku darba laika uzskaitē par lauksaimnieciskās darbības veidiem, kā arī atsevišķa informācijas uzskaitē par darba algu aprēķinu, tostarp par piemēroto algas likmi un faktiski izmaksāto darba algu iepriekšējā kalendārajā gadā.

TM noteikumi paredz, ka 2015.gadā tiks īstenots arī pārejas posma valsts atbalsts par zīdītājgovīm un aitām mātēm, kā arī atdalītais pārejas posma valsts atbalsts par platībām, par laukaugu platībām un par kartupeļu cieti. Noteikumi paredz arī laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus un savstarpējās atbilstības prasības dzīvnieku identifikācijai un reģistrācijai, videi, augu veselībai un dzīvnieku labturībai, ja tas sasaistīts ar tiešo maksājumu saņemšanu.

Lai saņemtu kādu no tiešajiem maksājumiem, lauksaimniekam jāiesniedz vienotais iesniegums Lauku atbalsta dienestā līdz kārtējā gada 15.maijam, nosaka jaunie noteikumi. Turklāt lauksaimniekam, kura aramzemes platība ir lielāka nekā 10 ha, vienotais iesniegums ir jāiesniedz elektroniski, izmantojot Lauku atbalsta dienesta elektroniskās pieteikšanās sistēmu. Izņēmums attiecas uz lauksaimniekiem, kuri vēlēties pievienoties mazo lauksaimnieku atbalsta shēmai - viņi varēs iesniegt vienoto iesniegumu līdz šā gada 9.jūnijam.

Noteikumi "Tiešo maksājumu piešķiršanas kārtība lauksaimniekiem" stāsies spēkā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā „Latvijas Vēstnesis”.

Vairāk par noteikumiem varat uzzināt Ministru kabineta mājaslapā.

Informācijas avots: Zemkopības ministrija